

til, og hon sigur um tað at fara í Føroyingahavnina:

- Tá vit fóru úr Føroyum koblauð vit úr, tí vit vistu, at vit fóru at vera púra avbyrgd, teir mánaðirnar, vit vóru burtur. Soleiðis var tað bara, sigur hon.

- Tað var kortini lættari at byrja at arbeiða á sjómansheiminum hetta árið, tí nú var heimið liðugt bygt og klárt at taka í nýtslu.

- Hetta árið var ein politiskur bygd og ein løgreglu-maður settur at ansa eftir, men tað var óneyðugt, tí eingin ófriður var í Føroyingahavnini, sigur Signhild Johannesen. Umframt tað varð danska sjúkráhusið bygt, og har kom ein lækni og ein sjúkrasystir, bæði úr Danmark, at arbeiða.

Lívið gekk sína vantu gongd, konufólkini stákaðust inni á heiminum, meðan Alfred Petersen vitjaði um-borð á skipunum, tosaði við fólk og helt møtir.

- Hetta árið fingur vit ein radiosendara, og Alfred Petersen lærði seg at nýta mikrofonina. Hann bað meg fara inn í mótisalin og so tosaði hann við meg úr skrivstovuni, fyrri at vita, um tað riggaði. Síðani fór hann undir at senda til skipini.

Tvey skip fórust

I 1938 fórust tvey føroysk skip undir Grønlandi, og manningarnar báðu á Sjómansheiminum, til bátur kom sum kundi føra teir heim.

- Tá vóru vit so nógv fólk í húsi, at vit noyddust at fáa manningina at hjálpa okkum. Eitt nú fór kokkurin á tí eina skipinum í kókina at hjálpa til, sigur Signhild.

Signhild Johannesen fór aftur til Grønlands í 1939, men í 1940 giftist hon við Aksel Johannesen, vanliga nevndur Aksel á Hædd, og tvey fingur 10 børn. Hon fór sostatt ógjøtt aftur til Grønlands at arbeiða.

- Mær dámdi ómetaliga væl hetta arbeiðið, og Alfred Petersen og vit arbeiðdu væl saman. Hann gjørdi ómetaliga stórt arbeiði fyrri sjófolki okkara í Grønlandi. Hann var hjálpsamur móti øllum, og spardi seg ógjøtt.

- Alfred Petersen gekk umborð á skipini og var brúk fyrri hansara hjálp, so var hann til reiðar. Tá høvdu skipini ikki telefon, og tí kundi hann hjálpa teimum við ymskum, sigur Signhild Johannesen.

Vóru stundir at fáast við annað fór hann út í fjørðin at fanga okkum dögurdamat.

Hann hevði lítlan maskinbát við sær, og setti laksagørn o.a. Vit høvdu tí eisini til arbeiðis at bota laksagørn, og vit vóru eisini við, tá gørmni skuldu røktast.

- Tað var ein góð tíð, við nógvum arbeiði, men tað hugsaðu vit ikki um. Vit gjørdu tað, sum vit vóru sett til, sigur Signhild Johannesen.

Støðan hjá føroyskum fiskimonnum í Grønlandi í 30'unum:

Teir áttu hvørki song ella tak yvir høvdið

Fórust skip ella menn gjørdust sjúkir undir Grønlandi, høvdu teir ongan at venda sær til í landi. Alfred Petersen, trúboðari, gekk á odda fyrri at fáa føroyingum sjómansheim í gomlu Føroyingahavnini

DAGNY JOENSEN

Áhugaverda raðsendingin hjá Høgni Hoydal í SvF, um viðurskiðini hjá føroyingum í Grønlandi, hevur vakt ans millum fólk.

Hóast tað neyvan ber til at taka alt upp, sum snýr seg um hetta tíðarskeiðið, so er kanska vert at nevna Sjómansheimið í Føroyingahavnini.

Ein av oddamonnum í royndini at skapa føroyskum fiskimonnum tolulig kor, var Alfred Petersen, trúboðari.

Hann var útlærður skips-timburmaður, men hevði áðrenn hetta eisini verið sjómaður. Seinni fór hann at virka sum trúboðari, og tað var í hesum arbeiði, at hann serliga hugsaði um sjófolk okkara. Hann arbeiðði í Íslandi frá 1923 - 34 og í Grønlandi frá 1936 - 1940. Hann doyði í 1969.

Fóru til Grønlands at byggja sjómansheim

Tað hevði leingi verið upp á tað at byggja sjómansheim í gomlu Føroyingahavnini, sum var umleið 30 fjórðingar úr Nuuk.

Føroyska Sjómansmissi-ónin við Alfred Petersen, trúboðarar, á odda, vísti á, hvussu torførar umstøðurnar vóru hjá okkara sjófolki vóru. Grønland var tá stongt land, og um føroyingar gjørdist sjúk, ella skip fórust, so áttu teir ongan góðan at venda sær til.

Á summri 1935 leggur Alfred Petersen, trúboðari, uppskot fram á fundi í samfundsráðnum hjá kirkjulega felagnum Indre mission í Føroyum.

Føroyska Sjómansmissi-ónin hevði tá bygt sjómansheimið í Havn, arbeiðdi eisini millum føroyskar sjómenn í Íslandi og vísti á, hvussu stórar tørvurnar á hesum arbeiði var í Grønlandi, har skipini í hund-ræðali fiskaðu um summarið.

Í 1936 var gjørt av at byggja sjómansheim í gomlu Føroyingahavnini. Har vóru at kalla bert berir klett-ar á staðnum, og fyrstu tíðina svóvu handverkarnir og trúboðarin undir byggitil-farinum, til húsinu vóru komin upp.

Árið fyrri í 1935 høvdu meslingarnir gingið, og føroyingar í hópatali fingur sjúkuna, meðan teir vóru undir Grønlandi.

Umstøðurnar hjá føroyingum í Grønlandi vóru ta

so vánaligar, at teir ikki høvdu tak yvir høvdið, um teir vóru hjargaðir í land av strandaðum skipi, enn minni eina song at leggja í, um onkur bleiv sjúk.

Tá føroyingar fingur meslingar hetta árið, noyddust teir at rudda eitt saltskúr at leggja sjúklingarnar. Frá einum strandaðum skipi tóku teir kabússina og setti hana inn í saltskúrið, fyrri at fáa hita til sjúklingarnar.

Í 1935 varð farið undir at savna pening til sjómansheimið í Føroyingahavnini, og hóast tíðirnar tá vóru sera vánaligar, so eydnaðist tað at samla góðar 10.000 krónur. Við hesum peningi varð farið undir at fyrirleika byggingina.

Úr Føroyum fóru 23. apríl 1936 fyra mans til Grønlands. Teir vóru N. P. Strøm byggimeistari, Torkil Strøm, timburmaður, Arne Berthol-sen, allir úr Vági, og Alfred Petersen. Teir fóru yvir Bergen til Keypmannahavnar, har byggitilfar og øll útgjöld varð keypt.

Teir fóru 12. mai við s/s Gustav Holm úr Keypmannahavn, og komu til Frederikshaab í Grønlandi 29. mai og til Føroyingahavnina 2. juni.

Tað gekst væl í hond við byggiarbeiðnum. Longu 2. august sama ár var sjómansheimið vígt, og fekk heitið Sjómansheimið Lívdið. So skjótt sum skilaveggir vóru settir upp, vóru sjúklingar innlagdir.

Hvussu neyðugt tað var at hava sjómansheim í Føroyingahavnini, sást eina-mest av, at tað í 1936 vóru eini 90 føroysk skip undir Grønlandi, skrivar Alfred Petersen í frágreiðing, sum er prentað í minnisritinum „Føroyska Sjómansmissi-ónin 25 ár“, sum kom út í 1958.

Bræv, køkur og góðgæti úr Føroyum

Í 1937 var ikki dagar uttan so at okkurt skip kom inn, og menn samlaðust á Sjómansheiminum. Av tí at einki sjúkráhus var tá, vóru sjúklingar innlagdir á Sjómansheimið. Teir vóru um 15 - 20 í tali hvørt árið. Í fyrstuni var ein danskur diakonur í Føroyingahavnini og hann tók sær av sjúk-ingunum, men tá Signhild Johansen og Lovisa Hansen árið eftir komu til Grønlands at arbeiða, tóku tær sær eisini av sjúklingum á heiminum.

Hetta árið greiðir Alfred

Petersen frá, at tá S.s. „Hal-land“ kom eftir saltfiski, hevði hann 335 postsekkir við úr Føroyum, og frá Sjómansheiminum vóru 2300 brøv send heim. Hesi brøv høvdu lúgvaðir fiskimenn skrivað, tá teir komu á Sjómansheimið eftir dagsins arbeiði, ofta leið móti mid-nátt, áðrenn stundir vóru at seta seg niður. Tá tað ikki var pláss fyrri øllum umborð á skipunum, komu teir á Sjómansheimið.

Árið 1938 var eitt ár við mongum trupulleikum, skrivar Alfred Petersen, men eisini eitt ár við nógv-ari og stórar sigursgleði fyrri arbeiðið.

„Arbeiðið varð gjørt dag aftan á dag, undir teimum viðurskiðum, ið lívið beyð, bæði handaliga og anda-liga“.

Vánaligt samstarv

Trupulleikar vóru nógvir, og ikki var samstarvið við donsku myndugleikarnar á staðnum serliga gevandi. Eitt nú var Alfred Petersen ákærður fyrri at vera njós-

Alfred Petersen, trúboðari, kom til Klaksvíkar at virka í 1919. Hann var upprunaliga útlærður skipstimburmaður, fór síðani á háskúla í Haslev, og kom har inn í missi-ónsar-beiðið. Alfred Petersen er her avmyndaður á skrivstovu síni á Sjómansheiminum í Føroyingahavnini í 1938

nari.

Myndugleikarnir í Grønlandi ákærdu hann fyrri at siga føroysku skiparunum frá, hvar verjuskipini vóru stódd. Hetta segðist hann hava møguleika at gera, av tí at hann hevði fingið ein radiosendara, at senda guds-tænastur og aðrar andaligar sendingar til skipini.

Um hetta sigur Alfred Petersen við Norðlýsið 28. oktober 1939, at hetta var komið fram í landsráðnum í Suðurgørlandi. Alfred Petersen var bilin um hesa ákæru, tí hon var púra ósonn, og hann kravdi tí at fáa málið kannað.

Frá landfútanum fekk han vita, at tíðindini vóru komin frá einum landsráðslimi, ið hevði tey frá eftirlitsmanni-num í Føroyingahavnini. Hesin hevði tey frá telegraf-

bestýrarnum í Julianehåb, sum segði, at hann hevði hoyrt tey sjálvur.

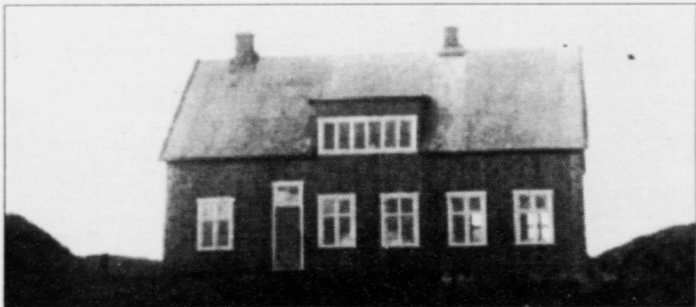
Hetta frætti Alfred Petersen, og fór til Nuuk at kanna málið.

Hann sigur annars í sam-røðuni við Norðlýsið, at hann var bilin yvir, at eftir-litsmaðurin í Føroyinga-havnini, sum ikki reisti mál-ið á heysti 1938, fekk seg í 1939 at siga frá hesum ó-grundaðu tíðindum fyrri ein-um landsráðslimi.

Alfred Petersen hevur annars bert alt gott at bera danska stýrinum og land-fútanum í Suðurgørlandi, men heldur, at tað er keði-ligt at eftirlitsmaðurin í Fø-royingahavnini, sum mill-umlið millum føroyingar og danir og grønlendingar, skal roynast sum ein meinbogi, sum hóast alt hava rikis-stýrið felags.

Umborð á „Hans Egede“ á ferðini til Grønlands í 1937. Vinstramegin siggjast: Signhild Johannesen, Lovisa Hansen og Ansgar Jensen

Sjómansheimið í gomlu Føroyingahavnini varð bygt eftir stuttari tíð í 1936, og árið eftir fóru Alfred Petersen, Signhild Johannesen og Lovisa Hansen at starvast har